

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/169733,Obchody-42-rocznicy-Sierpnia-03980-i-powstania-NSZZ-Solidarnosc-w-Sali-BHP-w-Gda.html>
02.05.2024, 19:20

Obchody 42. rocznicy Sierpnia '80 i powstania NSZZ „Solidarność” w Sali BHP w Gdańsku

W uroczystym posiedzeniu Zarządu Regionu Gdańskiego NSZZ „Solidarność” wzięli udział m.in. premier Mateusz Morawiecki, szef Kancelarii Prezydenta RP Grażyna Ignaczak-Bandych, minister rodziny i polityki społecznej Marlena Małąg, wojewoda pomorski Dariusz Drelich, przewodniczący „Solidarności” Piotr Duda, a także parlamentarzyści oraz działacze dawnej opozycji antykomunistycznej. Instytut Pamięci Narodowej reprezentował prezes dr Karol Nawrocki.

Podczas uroczystości odczytane zostały listy od prezydenta RP Andrzeja Dudy oraz marszałek Sejmu Elżbiety Witek.

„Latem 1980 roku Polacy powstali, aby upomnieć się o swoje prawa i wolności. Strajkowali w wielu miejscowościach, w setkach zakładach pracy. Nie dali się zastraszyć, okłamać ani podzielić. Nie zadowolili się zwyczajowymi pustymi deklaracjami komunistycznych władz. Byli świadomi swojej siły – płynącej z jedności i przekonania o słuszności ich sprawy (...) »Solidarność« zwyciężyła, bo była wspólnym dziełem polskiego narodu” –

napisał w liście do uczestników obchodów prezydent Andrzej Duda.

Prezes IPN dr Karol Nawrocki podkreślił w swoim wystąpieniu, że także komuniści za sprawą Porozumień Sierpniowych z 1980 roku „dostali wyjątkową możliwość wejścia do polskiej historii z twarzą. Mieli 16 miesięcy na to, by zrozumieć, że polski naród za sprawą »Solidarności« domaga się wolności”. Jednak 13 grudnia 1981 roku wprowadzono stan wojenny, kilkadziesiąt osób zamordowano, tysiące internowano, wydawano haniebne wyroki sądowe.

– Komuniści nie zawahali się mordować także w 2. rocznicę podpisania Porozumień Sierpniowych, w 1982 roku. W ponad 60 miastach ludzie wyszli na ulice. Porozumienia Sierpniowe zostały zerwane bronią palną, amunicją i krwią, w tym krwią trzech młodych mężczyzn w Lubinie. Dlatego czuję się zobowiązany przekazać, że Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu wraca do zbrodni lubińskiej i zaczyna się prokuratorskie śledztwo –

zapowiedział prezes IPN. Na zakończenie wystąpienia podziękował ludziom „Solidarności” za ich sierpniowe postulaty, które „stały się częścią naszej wspólnej, wolnej Polski”.

W czasie spotkania w Sali BHP odbyła się także ceremonia wręczenia odznaczeń państwowych nadanych przez prezydenta Andrzeja Dudę, a szczególnie uzdolniona młodzież otrzymała stypendia NSZZ „Solidarność”. Wręczono 19 stypendiów, w tym dwa uczniom z Ukrainy.

Po zakończeniu spotkania uczestnicy uroczystości przeszli na plac Solidarności, gdzie złożyli kwiaty przy historycznej bramie nr 2 Stoczni Gdańskiej. Obchody zakończyła uroczysta Msza św. w bazylice św. Brygidy. Wziął w niej udział zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski.

31 sierpnia 1980 r. w Gdańsku

O godz. 16.40 Międzyzakładowy Komitet Strajkowy w Gdańsku i Komisja Rządowa podpisują w sali BHP Stoczni Gdańskiej porozumienie, na mocy którego powstają niezależne samorządne związki zawodowe – MKS stwierdza, że będą one przestrzegać zasad określonych w Konstytucji PRL, bronić społecznych i materialnych interesów pracowników i nie zamierzają pełnić roli partii politycznej. Stać będą na gruncie zasady społecznej własności środków produkcji stanowiącej podstawę istniejącego w Polsce ustroju socjalistycznego. Uznając, że PZPR sprawuje kierowniczą rolę w państwie, ani nie podważając ustalonego systemu sojuszy międzynarodowych, dążyć będą do zapewnienia ludziom pracy odpowiednich środków kontroli, wyrażania opinii i obrony swych interesów. Komisja rządowa stwierdza, że rząd zagwarantuje i zapewni pełne poszanowanie niezależności i samorządności wolnych związków zawodowych. Ponadto uzgodniono, że rząd wniesie do Sejmu projekt ustawy o kontroli prasy, publikacji i widowisk, zawierający prawo do zaskarżania przed sądem decyzji cenzury. Rząd zobowiązuje się także do transmisji radiowej niedzielnej mszy św., rewizji wyroków w procesach politycznych i przywrócenia do pracy osób niesłusznie jej pozbawionych. Kwestią sporną do ostatniej chwili jest żądanie zwolnienia aresztowanych działaczy opozycji. Wobec groźby kontynuacji strajku wicepremier Mieczysław Jagielski deklaruje, że następnego dnia wszyscy zatrzymani zostaną zwolnieni. Po podpisaniu porozumienia Lech Wałęsa stwierdza: Uzyskaliśmy wszystko, co w obecnej sytuacji mogliśmy uzyskać. Resztę też uzyskamy, bo mamy rzecz najważniejszą: nasze niezależne samorządne związki zawodowe. To jest nasza gwarancja na przyszłość. Za MKS porozumienie podpisują członkowie Prezydium: przewodniczący Lech Wałęsa, wiceprzewodniczący Andrzej Kołodziej i Bogdan Lis, członkowie – Lech Bądkowski, W. Gruszewski, Andrzej Gwiazda, Stefan Izdebski, Jerzy Kwiecik, Z. Kobyliński, Henryka Krzywonos, Stefan Lewandowski, Alina Pienkowska, Józef Przybylski, Jerzy Sikorski, Lech Sobieszek, Tadeusz Stanny, Anna Walentynowicz, Florian Wiśniewski. Ze strony rządowej podpisują: Mieczysław Jagielski – wiceprezes Rady Ministrów PRL, Zbigniew Zieliński – członek sekretariatu KC PZPR, Tadeusz Fiszbach – przewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej w Gdańsku, Jerzy Kołodziejowski – wojewoda gdański. MKS w Gdańsku przekształca się w Międzyzakładowy Komitet Założycielski

Niezależnego Związku Zawodowego. O godz. 17.55 w tzw. małej sali BHP rozpoczyna się jego pierwsze posiedzenie.

[Portal IPN: „Polskie Miesiące” - Sierpień '80](#)